

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

MARÇ DE 1988 * Nº 137

APA

Esquema del nou
sistema educatiu.
Acords de la Junta
Pàg. 3

F. SAPIÑA

Director de la Ban-
da de Música.
Entrevista
Pàg. 4

JOSEP ROS

Director de les co-
rals.
Entrevista
Pàg. 6

ESCOLA

Viatge a Barcelona
Diada a Sa Punta
Vaga
Pàg. 8 i 14

PA DE NADAL

Arqueologia
Exposició

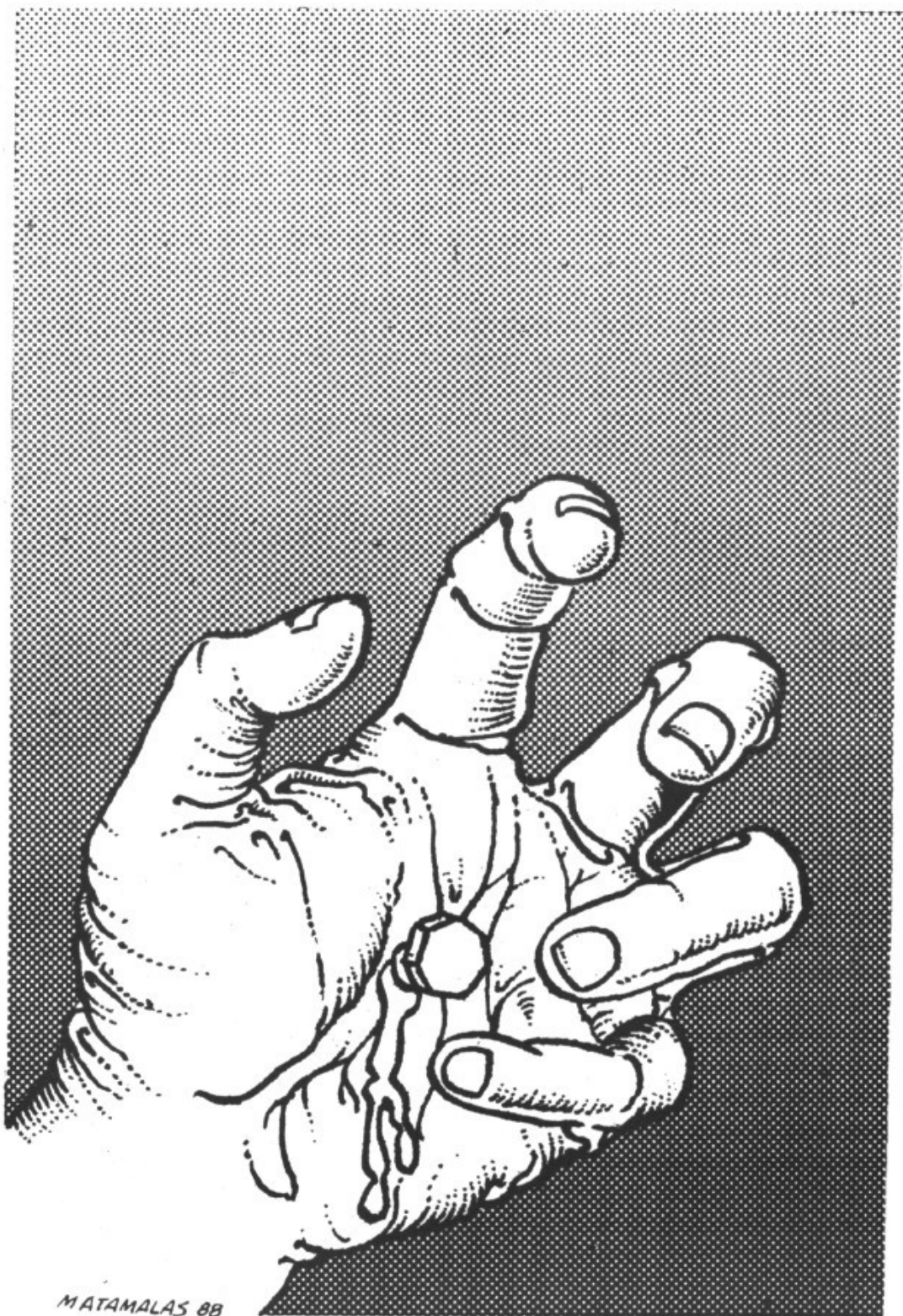
Pàg. 12

ESTATUT

Aniversari
Col.laboració de
Jeroni Albertí
Pàg. 18

Història...

Sa Canova...
Normalització...
Espipellades...
Laprimavera...

MATAMALAS 88

L'OFICINA DE TURISME DE CALA MILLOR

Per cobrir definitivament la plaça de funcionari de l'oficina d'informació de Cala Millor, l'any passat es convocaren oposicions lliures i obertes a tots els interessats. Fetes les oportunes proves de coneixements la plaça fou adjudicada i ocupada per la persona que les va guanyar. A conseqüència d'això l'al.lota que abans se'n cuidava va haver de deixar el lloc que ocupava de manera provisional.

Passat un cert temps la corporació municipal considera que la persona que va aprovar les oposicions no és la més adequada per ocupar la plaça i decideix privatitzar aquest servei -decisió que li suposa haver de duplicar el cost de la plaça- i adjudicar la concessió a la mateixa persona que l'ocupava abans.

Aquesta "anòmala" situació ens porta a plantejar una serie d'interrogants:

¿Quin o quins dels membres del Consistori és capaç d'assegurar que la persona que va aprovar les oposicions no és la més indicada per ocupar el lloc, si va passar les proves davant un tribunal suposadament imparcial?

Les bases per privatitzar el servei ¿estaven creades a la mida de la persona a la qual va esser adjudicat? I no s'hauria d'interpretar aquest interrogant com una crítica a l'esmentada persona, que aquest escrit va dirigit únicament a l'Ajuntament.

¿Ha d'arribar el Pacte de Govern fins a l'extrem d'aprovar totes les iniciatives dels grups, siguin les que siguin?

¿Era necessari gastar tres milions i mig de pessetes anuals -apart de llum, telèfons, fullets,...- en un servei que l'any passat no va atendre ni a 7 persones diàries de promig?

Interrogants que convendria que algú respongués si vol esborrar la sombra de sospita que planeja pardamunt aquest fet.

Flor de Card

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça; Carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Número 137

Març de 1988

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Antònia Servera

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL.LABOREN

B. Matamalas	Setmana Santa	Portada
APA	Sistema educatiu	3
Simonet/Umbert	Entrevistes	4
Maria Galmés	Demografia	6
	Si lleu...	22
	Comptabilitat	
Varis	Sis-som	7
Xesc	Barcelona	8
	El temps	15
INEM		9
Josep Cortès	Espipellades	10
	Exposició	13
	L'escola	14
	Tal dia com avui	16
Ramon Rosselló	Història	11
Alfred F. Aran	Arqueologia	12
	Dels foners	20
Alumnes de 3er.	Sa Punta	14
Varis	Poesia	16
Miquel Vives	Normalització	17
GOB	Sa Canova	17
Jeroni Albertí	L'Estatut	18
Prensa Forana	El Rellotge	19
Jaume Albertí	Escoles a Sóller	19
Llorenç Artigues	El còmic	21
Jaume Galmés	Esports	23
Guillem Pont	Sant Llorenç, ahir	24
Bel Nicolau	Distribució	

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

A la nova sala de juntes de l'escola -acabada no fa gaire- va tenir lloc, el dia 8 de març, la reunió ordinària de la Junta Directiva de l'APA. Aquesta vegada l'assistència va ésser més nombrosa que l'habitual, potser degut a que l'endemà començava la vaga dels mestres i els pares n'estaven endarrer.

En el primer punt el president informà de la reunió comarcal d'AAPPAA que feren a Son Servera per tractar de la reforma del sistema educatiu, de la qual reproduïm un esquema en aquesta mateixa pàgina.

També ens assabentà que l'organització "El Patriarca" s'havia ofert per donar conferències i col·loquis sobre la droga.

A continuació el director ens exposà els principals punts que motivaren que els sindicats ANPE, CCOO, UGT i UGSTE convocassin una vaga per als dies 9, 10, 16 i 17 de març, a la qual s'hi adhireixen tots els cursos del nostre col·legi fora els de 4rt i 5è, i que són els següents:

* Responsabilitat civil. Manca legislació per

quan els al·lots tenen accidents.

* Política de personal. Poca estabilitat en els centres per mor dels trasllats, interinatges, etc.

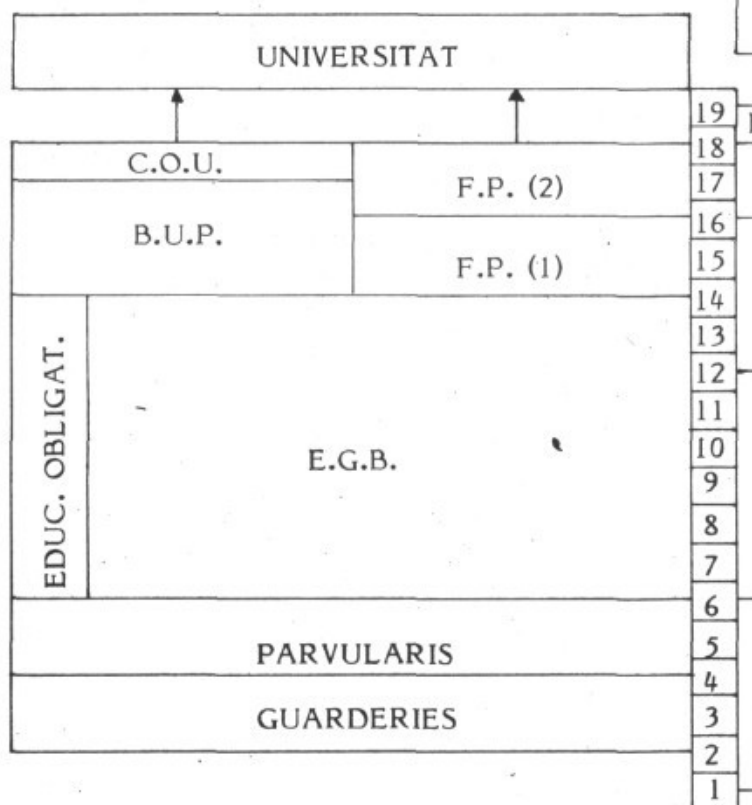
* Jornals. Volen cobrar igual que els funcionaris que tenen la mateixa titulació.

* Jornada de treball.

Tot seguit el director exposà que els mestres tenen intenció de proposar la jornada intensiva per al proper curs. Començarien a les 8.30 i acabarien a les 13.30, deixant els capvespres per a activitats extraescolars. Per poder-se dur a terme la reforma caldrà que ho aprovin el Claustre de Professors, el Consell Escolar, l'APA i els pares, mitjançant referèndum.

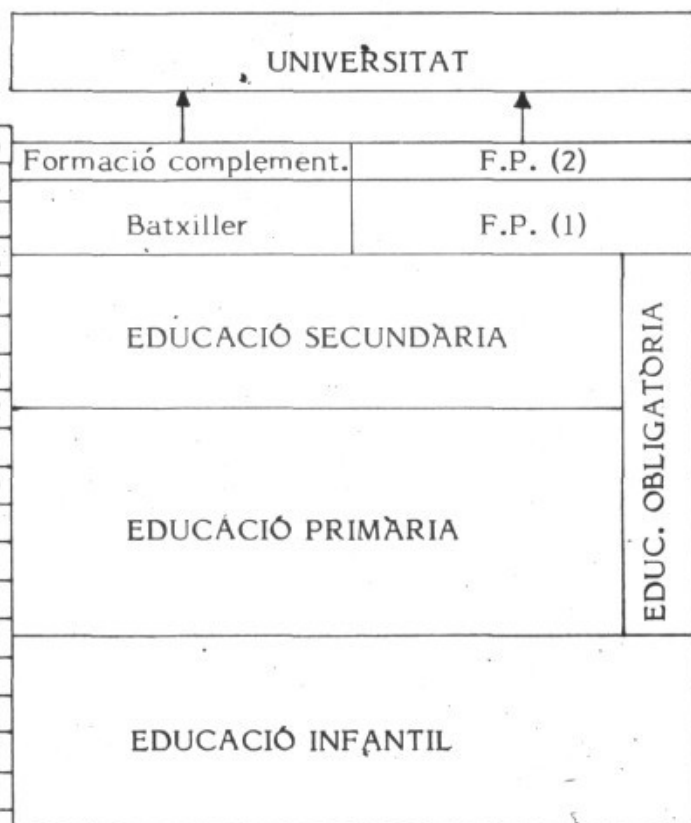
Per acabar la pedagoga sol·licità una col·laboració econòmica de l'APA per muntar un curs de gimnàstica rítmica, petició que fou denegada per tal com tampoc no se subvencionen els estudis de solfeig, instruments musicals o judo.

SISTEMA ACTUAL

pàg. 2

SISTEMA FUTUR

EDUC. OBLIGATÒRIA

Aquesta vegada volem informar sobre les activitats musicals, per això hem vingut a fer una entrevista al nou director de la Banda, en Francesc Sapiña Bayona, de 46 anys, que és aquí des de l'octubre. Nascut a Cullera, València, treballa a l'orquestra Simfònica de Palma com a trompeta solista.

-¿Quan vares començar a sentir-te atret per sa música?

-Bé, jo, des de molt petit vaig inclinar-me per la música i, com ja se sap, a València la tradició d'esser músic va de pares a fills. El meu avi era músic, el meu pare també i jo vaig seguir amb la música perquè m'agradava. El meu germà també està ensenyant a Saragossa i el meu fill i la meua filla són músics, i així esper que segueixin. Perquè vegeu la gran afecció a la música, al meu poble hi ha dues bandes i cada una té 150 músics. És estrany que a una família no hi hagi algun membre decantat cap a la música.

-En es nostro poble això no ha passat, almanco fins ara, però pareix que amb aquesta nova campanya de solfeig, instruments i corals es joves s'han animat. ¿Com ho veu a això?

-Jo he de dir que quan vaig arribar vaig tenir una sorpresa gran, perquè quan vengueren a buscar-me per veure si volia fer-me'n càrrec vaig demanar que m'explicassin més o menys com estava la cosa i em digueren que malament. Férem una cridada als col·legis i hi acudí molta gent jove, alguns d'ells amb 3er i 4rt de solfeig. Amb això passam de tenir una acadèmia pràcticament inexistent a tenir uns 30 alumnes de solfeig i 24 d'instruments, dels quals 3 o 4 ja podran sortir pel Corpus.

-¿Quin pla heu seguit per als ensenyaments?

-Nosaltres, en principi, el que ens interessa és que la Banda creixi i que els al·lots agafin il·lusió i hi hagi més ambient. El que feim, quan estan a la meitat del mètode de ler, és donar-los un instrument, perquè els al·lots tenen ganes de tocar, i jo, a una nina que toca la flauta li dic: "Si t'estudies això pel Corpus podràs sortir", i ella mira d'aprendre-s'ho lo més prest possible perquè ha agafat il·lusió.

-¿I quants dies a la setmana donau solfeig?

-Jo vénc els dimecres i els divendres a assajar amb la Banda, i els dissabtes sóc aquí

tot el dia donant instruments. Al principi també feia el solfeig però la feina era massa. Vàrem cercar una persona, na Polita, perquè donàs solfeig els dimarts i els dissabtes i ara cadascú se'n cuida d'una cosa.

-¿Quin temps fa que t'encarregues de sa Banda?

-Vaig venir a finals d'octubre. Per cert, parlant amb el batle li vaig dir que no pensassin que en quatre dies tot hauria canviat, que per aquestes coses es necessita un temps per veure els resultats.

-Per això també hi deu influir si sa gent acudeix amb regularitats an ets assaigs i a ses classes. ¿Solen faltar?

-No. És una cosa que funciona molt bé i la gent no deixa les classes. I tornant a lo del batle em va dir que no és que volgués que en un any el malalt ja estàs bo, però sí que es veïés una petita milloria. Crec que la milloria ja la tenim, en el poble es xerra de música i la Banda té ambient i això ja és molt positiu. A més a l'acadèmia, agafant l'instrument, no es cansen tant d'estudiar solfeig i els que estiguin realment preparats podran anar a examinar-se al Conservatori.

-¿I s'Ajuntament com s'ha portat amb vol·tros?

-De l'Ajuntament no ens queixam gens. Ara ens han comprat uns quants instruments i ens ajuden amb el que poden.

-¿I què era lo que més li mancava a sa Banda?

-Coratge. Jo crec que mancava empènyer-la, perquè ara començam a posar obres noves i abans sempre era igual. A més els concerts que feim tenen dues finalitats: una és que agradin al públic, per lo qual hem de tocar obres que resultin conegudes; la segona és per

al músic, i de cada vegada han d'esser un gra més difícils. De les 10 o 12 obres que inter- preten elegesc les que van més bé dins les se- ves possibilitats, aficant-n'hi de noves que exigeixin un poquet més. Així, al cap d'un any, sense tèmer-se'n han millorat, que si ens quedam amb el que ja saben no milloraran mai.

-I d'instruments ¿com estau? ¿En teniu prou o en manquen?

-Bé, com ja he dit l'Ajuntament ens va comprar uns timbals, una trompeta i un bom- bardí, amb tot i amb això tenim manca d'in- struments i les normes que hi ha, al meu pa- rèixer no és que siguin les millors, perquè si hi ha manca d'instruments se n'han de com- prar particularment i amb posterioritat serà pagat al comprador si continua. Això no ho veig molt convincent.

El que sí ens fa falta són instruments per començar, perquè els alumnes comencin a re- lacionar-s'hi, encara que fossin de poca qualitat.

Actualment de clarinets en tenim sufi- cients i també hi ha dos trombons, però no hi ha flautes ni saxos.

-I per acabar ¿què teniu pensat pel futur?

-En principi tenim tres projectes. El pri- mer és normalitzar les classes. L'any que ve, quan facem la crida donarem un plaç limitat d'inscripció i farem unes matrícules ben fe-

tes, amb fotos i carnets i així evitarem que passi el mateix que enguany, que uns van a la lliçó 5, altres a la 10, altres a la 12...

El segon, per Santa Cecília, maldament en- cara hi falti prop d'un any volem fer uns ar- ranjaments musicals perquè cada alumne de- mostri el què ha après durant el curs, que és una cosa que fan a molts altres llocs. Dei- xarem anar un poc el que s'ha fet fins ara -el concert- i ens dedicarem a això altre que crec que pot esser molt més interessant. Ca- da alumne demostrarà el que pot fer totsol o amb tríos o quartets. Enguany mos ha pillat un poc just i sols hem fet el concert, però l'any que ve canviarem.

El tercer projecte és la setmana musical que es fa al poble. Farem un concert i inten- tarem dur l'orquestra Ciutat de Palma a la darrerria de maig. Tenim idea de fer un con- cert que agradi bastant al públic on segura- ment hi haurà "American patrol", "La leyen- da del beso", una de Serrano, "El Danubio Azul", "La parranda", que són temes que agraden al públic.

Coneguts ja els projectes acabarem l'entre- vista desitjant que tot segueixi funcionant tan bé com fins ara i esperant que la gent s'animi a participar en la Banda, però no ens acomiadarem sense abans haver demanat als al.lots que estan aquí a veure que troben.

Tomeu Mestre, clarinet

-Estic content d'es nou director.

José Sapiña, 5è de trompa

Maria Miquel, 1er de solfeig

-Me costa un poc, però m'agrada

Pep, Bauçà, clarinet

-M'agrada molt sa música i es director, maldament sigui bastant exigent amb tots.

Ja disposats a informar sobre les activi- tats musicals del poble, no podem deixar de banda una nova iniciativa com és la formació d'una coral local i una altra comarcal, però amb seu a Sant Llorenç. El seu director, en Pep Ros, ens contesta amablement a tot el que li demanam.

-¿Què és necessari per poder formar part de la coral comarcal?

-Per entrar a la coral comarcal s'han de tenir uns coneixements de solfeig i una veu acceptable. Es fan unes proves de lectura mu- sical i després hi ha que complir unes normes

.../...

per poder mantenir el lloc, com són no faltar a més de tres assaigs per poder actuar al concert i altres per l'estil.

-I per a la local ¿estan les portes obertes a tothom o només als qui tenen un cert nivell de solfeig?

-La coral de Sant Llorenç està oberta a tothom en general: nins, nines, joves, homos, dones... de totes les edats. Ara comencen a venir bastants d'al.lots lo que fa que pensem en la possibilitat de fer un cor de veus blanques, o sigui, d'al.lots, i un altre de veus mixtes per la gent major.

-¿Hi podria haver col.laboració amb la Banda o amb gent que ara aprenen a tocar instruments de corda?

-Sí, efectivament això també estaria molt bé, ja que de fet els cors solen dur acompanyament instrumental en molts de cassos. Seria interessant que ens posàssim en contacte i miraríem de compondre-ho.

Si la cosa va bé pensam que pel maig, a la setmana musical, encara que sigui amb un repertori curtet, ja podrem sortir.

-Pareixia que a Sant Llorenç això de la música estava mort, però ara sembla que ha reviscolat...

-Així és, i jo aprofitaria per fer una crida a tot el poble perquè vinguin a formar part de la coral. Ja sé que molta gent va curta de temps però tot això és per al poble i

n'hauríem d'estar contents. Perquè d'aquí a demà hi pot haver una bona coral. Al principi la gent pensa que no anirà bé, que no ho sabran fer, però a poc a poc s'hi van avesant i sense tèmper-se'n la veu millora. Ens aniria bé que s'hi apuntassin una partida d'homos, que n'estam molt mancats, a més per assajar només perdem un dia a la setmana.

Valgui aquesta petita entrevista per animar la gent llorencina a que s'apuntin a les activitats culturals que van creixent: els cors locals i la Banda de Música.

Aina Simonet i Rafel Umbert

Demografia

NAIXEMENTS

N'Ester Font López, filla d'en Jaume i n'Àngela, neix a Son Carrió el dia 16 de febrer. Salut!

N'Aina Caldentey Llinàs, filla d'en Joan i na Margalida, neix el dia 14 de març a Sant Llorenç. Enhorabona!

En José Alberto Perelló Font neix a Sant Llorenç dia 16 de març. És fill d'en José i na Miquela. Salut!

En Blas Díaz Vachiano, fill de Socorro i Jerònia neix a Sant Llorenç el dia 16. Enhorabona!

DEFUNCIONS

En Joan Juan Domenge, casat, mor a Sant Llorenç el dia 9 de març a l'edat de 72 anys. Al Cel sia.

Na Joana Maria Girart Femenias, vídua, mor a Sant Llorenç el dia 12 a l'edat de 82 anys. Que la vegem en el Cel.

A l'edat de 83 anys mor a Sant Llorenç n'Antoni Santandreu Jaume, vidu. Descansi en pau.

També a Sant Llorenç i el dia 16 mor en Ramon Riera Ballester, casat. Tenia 79 anys. Al Cel sia.

Na Margalida Tous Cursach, vídua, mor a Sant Llorenç el dia 16. En el moment de la seva mort tenia 79 anys. Descansi en pau.

El dia 20 i als 89 anys mor a Sant Llorenç na Joana Massanet Sansó, vídua. Que la vegem en el Cel.

Maria Galmés

El dia 20 de febrer Sant Llorenç va esser l'escenari de la presentació del darrer disc del grup mallorquí "Sis-som", en un acte organitzat per l'Escola Municipal de Música i patrocinat per l'Ajuntament.

A tal fi un grup de nines llorencines els varen fer una entrevista que reproduïm a continuació:

- Per quin motiu començàreu a fer música?
- Era una inquietud que teníem.
- Fa molts d'anys que vos hi dediqueu?
- Tota sa vida, i en es grup Sis-som ara fa deu anys.
- Heu gravat molts de discs?
- Tres i un en col.laboració amb l'amo en Toni Fai.
- Qui va tenir sa idea de treure aquest nou disc?
- És una idea de tots.

- Qui és es compositor de sa lletra?
- En aquest darrer disc hem musicat poemes de Miquel Martí i Pol, que és un poeta català, altres lletres són populars i també n'hi ha qualcuna feta p'es grup.
- I es de sa música?
- De tots. Hi ha músiques populars i altres compostes p'es grup.
- Quins estudis musicals teniu?
- Són diferents per a cada un de noltros. Na Francesca té sa carrera de piano, en Toni té fins a 6è de violí, en Joan té estudis de guitarra...
- Quins instruments tocau cada un?
- En Toni es violí, sa percussió i es trombó de vares; na Bel sa percussió; en Bernat ses flautes, es guitarró i es llaüt; en Joan Eugeni sa guitarra, sa mandolina, sa mandola, es baix i sa percussió; na Francesca sa guiterria, sa mandolina i sa percussió; i en Joan sa guitarra, es baix i es llaüt.
- És molt costós formar un grup?
- Bastant
- Sols tocau música mallorquina. Per què?
- Perquè mos agrada i també perquè som mallorquins.
- Teniu moltes actuacions previstes?
- Esperem que sí.
- Alguna d'elles fora de ses Illes?
- P'es juny o es juliol anirem an es sud de França.
- Per què heu escollit Sant Llorenç des Cardassar per presentar aquest darrer disc?
- Perquè hi tenim molts d'amics i mos agrada aquest poble.
- Quin temps fa que veniu a fer ball de bot per ses festes d'es poble?
- Sis o set anys.

Marisol Estarellas, Aina Sánchez, Cati Riera, Maria Serra i Jerònia Soler

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament	569003
Polícia Nacional (Manacor)	550044
Guàrdia Civil (Son Servera)	567020
Joan Ramis (metge)	567020
Bombers	550080
Creu Roja (ambulància)	200102
Jutge	569046
Funerària	526053
GESA	554111
Grua	585680
Polícia Municipal (Cala Millor)	585716

VISITA CULTURAL A BARCELONA

El passat dia 10 de març, a les nou del vespre, els al·lots de 4rt i 5è, acompanyats d'unes quantes famílies llorencines sortírem cap a Barcelona. En Xesc aquesta vegada -cosa rara- va tancar el taller a les 7 per afegir-se al grup, juntament amb la seva filla i la dona i disposat a passar dos dies a la ciutat comtal en un viatge mig subvencionat per "la Caixa". El transport de Sant Llorenç al moll de Ciutat va anar a càrrec de l'Ajuntament.

Jo sé que qualcú dirà: "I en Xesc que se pensa que és s'únic que ha estat a Barcelona?" I no, no és això, però el refrany ja diu que "el darrer tot ho té", i els que hi anaren va 20 anys no varen veure ni el Camp Nou, ni el Museu de la Ciència, ni el Planetari ni els preparatius de les Olimpíades.

El viatge va començar a les 12 de la nit, quan vàrem embarcar. Poc després de perdre de vista l'illa pares i mestres pensàrem en anar a dormir, però per sort o per desgràcia en el mateix bloc de camarots s'hi juntà un altre grup d'estudiants de poblen veïns al nostre i, entre xerratòrum, crits, rialles i corregudes no ens deixaren aclucar ull. Don Llorenç i la seva dona es varen haver d'aixecar quatre o cinc vegades perquè ja començaven a desbaratar els nostres. Fins i tot a una mare que intentava posar orde els oficials que comparegueren l'enviaren a jeure. Quin poc civisme, Déu meu!

D'aquesta manera se feren les 7 del matí i tot eren queixes i mals-de-cap... Però això va passar aviat i prest vérem terra. Una vegada desembarcats pujàrem de cop a l'autocar i anàrem a berenar i a visitar la Ciutadella. Hi havia tant d'ordre que vaig provar de tocar un aspersor i els guàrdies em pegaren dos crits que em feren empegueir. Més tard visitàrem el Zoo, amb animals de tota casta, i el Nou Camp, on els seguidors llorencins del Barça degueren disfrutar de valent veient la gran quantitat de trofeus que s'exhibeixen a l'entrada.

Dinàrem i en haver dinat sortírem cap a la fundació Miró, molt interessant però una mica mal d'entendre si no t'ho expliquen. De totes maneres, bo o mal d'entendre en Joan Miró ha fet més nom que qualsevol llorencí.

Després el grup es dirigí a Montserrat, però en Xesc, la seva dona i la filla se n'ana-

ren a l'hotel i se feren un poc la clenxa, perquè estaven convidats a visitar els estudis de televisió de Sant Cugat, que és allà on fan els programes de la 2ª Cadena. Ens haguera agradat poder-hi anar tots, però no pogué esser perquè el calendari de visites nombroses és ple fins al setembre.

Agafàrem un taxi i tiramilles cap a Sant Cugat! El taxista ens demanà a veure si érem concursants de qualche programa i li contestàrem que no, que nosaltres anàvem a veure els del temps, en Toni Mestres i en Santi Pares. Al cap d'una hora arribàrem als estudis i en el control de pas ens posaren el logotip de televisió a la solapa. El primer que en va rebre va ser en Toni Mestres: "Vetua l'olla! Com estàs Xesc?"

Aquesta simpatia ens va omplir i tot seguit saludàrem els demás locutors i el personal de l'informatiu: en Santi, que estava molt enfeinat, en Josep Maria Balcells, en Xavier i les dues senyoretes dels esports, tots molt senzills i simpàtics.

Vérem també la resta dels estudis del centre, on es fa "Estadio-2", "Debat" i altres transmissions i, naturalment, el plató de l'informatiu. Una vegada acabada la visita em donaren un petit obsequi i posaren un taxi a la nostra disposició, tal com ho havien fet a la partida, i tornàrem a l'hotel de Barcelona.

Vaig passar molt de gust de conèixer personalment les persones amb les que xerrava cada dia per telèfon i veia a la televisió.

A les 8 sopàrem amb la resta del grup i pegàrem quatre telefonades. Aquesta mateixa nit els pares es varen decidir a anar a fer Barcelona de nit, encara que qualche renegat no s'aturava de dir: "A jo no m'emprenyeu, que no puc més de son!"

Decidírem anar al Molino i, demanant, de-

manant el trobarem. Qui més qui manco ja ha fet la primera comunió i lo que veus allà ho veus a Cala Millor mateix, com aquell qui diu. Lo que és ben cert és que és més antic que noltros, basta dir que té les butaques de fusta com les que hi havia abans en el cinema de "Sa Central". La resta tot va en consonància.

Aquesta nit al.lots i grans dormirem com un tronc!

L'endemà, després de berenar pujarem a l'autocar i anarem fins al Tibidabo, que va ser un disfruit per als 33 al.lots que jugaren a escarada, i per a qualcun de gran, que també es va enfilear a les muntanyes russes.

La mestra va passar llista, com cada vegada que sortíem d'un lloc, i baixarem a dinar a un restaurant de Montjuic. El capvespre visitarem "El Corte Inglés". N'hi hagué que en lloc de comprar pegarem un bot a veure la Sagrada Família, de Gaudí. Més tard férem una de les visites més interessants i instructives: el Planetari i el Museu de la Ciència, on hi ha tota casta d'aparells enginyosos.

Horabaixa anarem a sopar i a embarcar. Tota la nit dormirem ben arreu i n'hi hagué que sols no es despertaren per veure l'arribada a l'illa. No sabeu què són tres nits fora de ca-seva? Així i tot encara hi va haver una dona que estava endarrer de sebre la llargària del vaixell i el va canar a passes: en va contar 220.

Aquesta ha estat la meva visió del viatge, però ja se sap que tothom té la seva manera de veure les coses.

Xesc Umbert

Ajuntament

FINALITZEN ELS CURSOS D'ADULTS DE L'INEM

Dia 29 del mes passat es clausuraren a Sant Llorenç els cursos d'anglès i alemany organitzats per l'INEM i l'Ajuntament.

Aquests cursos estaven inclosos en el "Programa D'Educació d'Adults" que duu a terme l'Ajuntament en col.laboració amb el MEC i l'INEM. Eren cursos intensius d'idiomes dedicats bàsicament a aquelles persones que treballen en hosteleria, per això la seva duració ha estat de novembre a febrer.

Els cursos, a més d'esser totalment gratuïts han donat beques a alguns estudiants.

A l'acte de cloenda celebrat a l'Ajuntament, els 41 cursillistes manifestaren la seva satisfacció i el seu interès per poder continuar el proper any.

A més d'aquests cursos d'idiomes, l'Ajuntament ha organitzat aquest any cursos d'informàtica, ceràmica, anglès, alemany, etc. a Sant Llorenç i Son Carrió, com també cursos per a l'obtenció del Graduat escolar per a majors de 16 anys, conjuntament amb el MEC.

El batle i els regidors de cultura manifestaren durant l'acte la seva satisfacció per la participació dels adults en els diferents cursos, alguns d'ells no finalitzaran fins a l'abril, i també parlaren de l'objectiu de l'Ajuntament de crear un Centre Cultural Públic obert a tota tasca educativa-cultural i a totes les persones del municipi; de potenciar l'educació dels adults a tot el terme, etc.

Pareix esser que es tenen intencions d'ampliar el SMOE amb un psicòleg (logopeda).

Com que sa Constitució diu que ningú no pot esser discriminat per raó de sexe i en vista que en Pep Gall no va mirar prim a s'hora de bravejar sa bellesa de ses funcionàries municipals, trob que és de justícia fer constar que tant en Miquel, com es dos Peres, com en Mateu, com es secretari fan tanta planta com elles i que es qualificatius de seriosos, feiners o exòtics tampoc no els maldiven gens ni mica, no en mancaria d'altra!
I no voldria que ningú se malpensàs!

Tenint en compte que -descomptant es de sa policia municipal- es promig de turistes que sol·licitaren informació a s'oficina de Cala Millor l'any passat no arribaren ni de molt an es 200 cada mes;
Tenint en compte que sa persona que se'n cuidarà cobrarà, p'es cap prim, 250.000 ptes. mensuals...;
Resulta que cada estranger que vol sebre s'horari d'ets autobussos mos costa 1250 ptes., i crec que faig curt.
I que Déu ajudi a s'enganat i a's qui no li agradi que no en mengi!

¿Vos ne recordau de s'escandalera que se va moure l'any passat amb lo de sa concessió de ses platges?
Idò enguany els han perllongat per dos anys més i ningú no ha dit ase ni bèstia!
Idò, què et pensaves? Un plat de faves?

D'ara en endavant tots aquests "índios" que s'aficaven amb Flor de Card se poden posar bé amb Déu, perquè a sa darrera reunió de Premsa Forana, a sa qual no vaig tenir es gust d'assistir, se va acordar que a partir d'ara fra Juníper Serra fos es nostro patró.
Així que ja ho sabeu, es qui s'atreveixi a fer-mos plet les s'haurà de veure amb un advocat tant caparrut i eficient com el fra Ginebró.
Que Déu els agafi confessats!

D'ençà que va prendre possessió s'actual Equip de Govern i maldament aquest tema constàs expressament en es Pacte, a hores d'ara encara no s'ha convocat ni una reunió amb ses entitats culturals d'es poble per tractar de s'organització de sa futura Casa de Cultura. Ni una, i ja fa deu mesos.
¿Vos ne recordau d'aquella cançó d'en Lluís Llach?: "No era això, companys, no era això pel que varen morir tantes flors, pel que varen plorar tants anhels. Potser cal ser valents altre cop i dir no, amics meus, no és això".

Com que sa col·lecció completa de Flor de Card encara no està a ses estanteries de sa biblioteca municipal, si qualcú ha de menester consultar res d'es darrers 16 anys se pot dirigir a sa biblioteca March, de Ciutat, a sa d'es Consell Insular, a sa d'es Govern Civil, a sa de sa Premsa Forana, a sa de sa pròpia revista o a ses de qual-sevol d'es col·laboradors o subscriptors habituals, que a Sant Llorenç n'hi més de quatre dotzenes que la tenen.

Aquest mes fa 15 anys que en Guillem Pont i en Josep Cortès publicaven sa darrera "Punxada", repetició de sa primera, 13 mesos abans:
"Tal vegada quan agafeu aquesta flor de card vénguin amb ella unes quantes pues, i més encara, és possible que cregueu que vos punxen. Però vos demanam que penseu que ses punxades de card són fluixes i sense mica de verí. Tot lo que fa aquesta flor ho fa per conseguir un Sant Llorenç millor".
Ja ho diven es vells: "No hi ha temps que no torni!".

NOTICIARI SEXUAL (III)

per Ramon Rosselló

Li encarrega vagi personalment al Regne de Mallorca i juntament amb el Vicari General visiti el monestir de Santa Clara per fer informació verídica d'aquestes coses; manant a les autoritats civils li prestin favor i ajuda. (ACA reg. 3622 f. 45)

1481, 13 juliol.- Carta del rei Ferran on consta que a instància del governador de Mallorca s'han publicat uns capítols o bans "per foragitar blasfèmies, furts, frauds, engans, vicis, pecats abominables". S'ordena que ninguna persona pugui "tenir captives o esclaves en los bordells ne lochs desonets e cometre peccats carnals per haver de les catives dietes, setmanes, loguers o tal profit algu". Que ningú no acollisqui en hostal, casa o habitació "ninguna fembra axí francha com cativa ab home per fer o cometre peccat de luxuria o bagassia". (ACA Consell Aragó lligall 967)

1518, 20 agost.- El rei Carles escriu al lloctinent general del Regne de Mallorca sobre el fet exposat per Andreu Lledó i els seus germans, fills d'Antoni Lledó, assassinat per Bernat Morell, donzell, i els seus sequaces, el qual Morell "essent bigamo ha obtès de la Sede Apostòlica una bul·la o concessió que puga alegrar-se del títol y privilegi de primera tonsura, no obstant la bigàmia". Que sia feta justícia. (ACA reg. 3903 f. 11v)

1540, 9 gener.- El Gran i General Consell tracta com diverses vegades s'ha parlat de fer bordell "per evitar molt majors pecats deu esser fet, reedificat y conservat y en qualsevol ciutat bé regida y governada no falta semblant loch". (ARM AGC 29 f. 5)

1542, 9 gener.- El Gran i General Consell tracta "com lo loch de las dones públicas stà, com sabeu, ruïnat y desfet y convença molt a la policia que tal loch sia conservat per evitar molts mals que's acostumen de cometre per no star aquell com se deu" (ARM AGC 29 f. 72)

1545, 3 febrer.- Els jurats del Regne signen uns capítols: elegeixen Bartomeu Llopis per tenir càrrec del bordell. Li donen l'hostal i cases franques i adobades, franquesa per ell i família fins a nombre de 6 persones. Li facilitaran un barber (cirurgià) perquè cada 15 dies visiti el bordell i si alguna dona no és lícit estar-hi, serà enviada a l'Hospital General. Ningun home podrà portar armes dins el partit. Per ajuda de fer llits li donen 20 lliures.

res. Serà obligat a mantenir 12 dones. Podrà usar bastó d'oficial reial. (ARM EU 36 f.387)

1545, 8 gener.- El Gran i General Consell tracta: "Per moltes personas religiosas y zeladoras del servey de Déu és stat recordat moltes vegades públicament y particularment se deuria trobar orde que lo loch públich vulgarment dit lo bordell fos instaurat y conservat perquè la religió cristiana permet y tollera los dits lochs públichs y bordells per evitar majors inconvenients y peccats". Es determina concedir franquesa d'imposts a l'home que cuidarà el bordell on hi haurà 12 dones, i destinar 200 lliures per adobar l'hostal. i cases necessàries. (ARM AGC 30 f. 63)

1567, 6 març.- El notari Sebastià Llaneras, síndic de la Universitat, presenta uns instància i capítols davant el lloctinent general on fa constar que ha mort el pare del Partit, el qual exigia a les dones preus excessius que sols no les quedava res per elles. (ARM Presidals Decrets f. 46)

1546, 13 març.- Es publiquen uns capítols: Que per ampliació del bordell qualsevol persona pugui edificar noves cases a més de les que ja hi són. Que l'hostaler o hostalers puguin portar bastó d'oficial i hagin de guardar les claus de les portes del bordell. Que ningú entri dins la clausura del bordell amb armes, etc. (ARM AH 427 f. 79)

1567, El Rei notifica al lloctinent i capità general de Mallorca que Francesc Rebassa ha demanat la llegitimació perquè és fill d'un prevere i d'una mare fadrina. (ACA reg. 4359 f. 126v)

1571, 18 gener.- El rei Felip escriu carta on consta que Agustí Pol, prevere, ha exposat en nom de les dones de Penitència, vulgo Penedides, que s'han convertit deixant la vida deshonest, volen passar a viure a una casa vora l'església de Sant Bartomeu de Ciutat que és alou reial. El Rei concedeix llicència per comprar aquestes cases i fer-hi monestir, no obstant les pragmàtiques que les cases i terres en realeng no puguin passar en mans mortes. (ACA reg. 4360 f. 71-75)

1596, 6 març.- El Rei concedeix llicència a la casa de la Piscina de la Pietat, de Mallorca, de dones pobres penitents, per amortitzar fins a 1000 lliures de renda, franques del dret d'amortització. (ACA reg 4378 f. 108-114)

(Continuarà)

CALICANT ES PA DE NADAL

M.G.I.M. 21-5-F
I.M.P.P. 02F-1186
INV6

Situació.- A la banda del Xaloc de les cases de la possessió de Calicant, situat damunt un pujol que té la part baixa cultivada i el capdamunt ple de mates i càrritx hi localitzam aquest monument.

Accés.- L'accés no té cap complicació. Agafant el camí que duu a les cases de Calicant i una vegada arribats a elles hi ha un caminó que continua, i a uns 50 metres enfora arribam a la falda del pujol. Es pot pujar fàcilment, primer travessant una zona de sembradís i després una garriga. Coronant el pujol emergeix el monument.

Descripció.- Es tracta d'un pujol fortificat coronat per una construcció de planta circular de 6'20 m. de diàmetre mig.

L'aparell està format per murs de blocs de tamany mig i de forma irregular, conglomerats abundants en el lloc, i a la naturalesa del material emprat en la construcció fa impossible la disposició d'aquestes enfilades paral·leles, característica, d'altra banda, de tots els monuments ubicats a les serres de Mallorca.

Els murs tenen una amplada aproximada de metre i mig i estan constituïts per un doble parament i un replè de pedres i terra.

L'entrada a la cambra es fa a través d'un portal que avui en dia només conserva part dels brancals format, el de la dreta per un sol bloc i el de l'esquerra per dues peces.

La cambra es troba plena de pedres i terra degut a l'abundància de vegetació i es fa gairebé impossible saber-ne les dimensions exactes, encara que pareix que és de forma circular.

Voltejant el curucull es troba part d'un mur que té una forma aproximadament ovaloide.

Les característiques constructives són similars a les que presenta l'aparell de la construcció superior. A molts de llocs aquest mur ha desaparegut i a d'altres encara conserva dues o tres fileres.

Aquest mur constitueix una espècie de plataforma damunt la qual s'hi asseu, d'una forma cèntrica, la construcció circular que corona el turó.

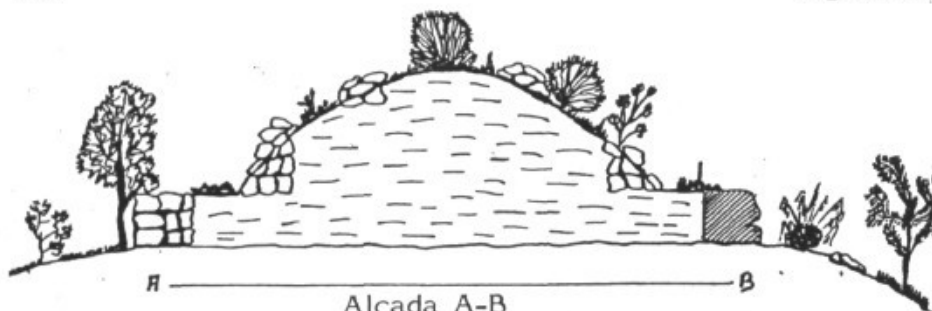
Damunt aquesta suposada plataforma no ens va esser possible trobar cap restes de ceràmica, però sabem amb certesa que se n'hi han trobat aquests darrers anys d'indígena en molt bon estat.

Nosaltres creïm que el present monument correspon al grup quart que f Mascaró Passarius a la seva obra "Corpus de Toponímia de Mallorca", on ens diu: "Talaiot o altra construcció en el capdamunt d'un pujol envoltat d'una murada".

Suposam que fou habitat en els seus orígens per unes set o vuit persones que probablement mantengueren relació directa amb les del poblat de Sa Real.

Segons Rosselló Bordoy s'apunta la possibilitat que aquests pujols fortificats fossin lloc de refugi en cas d'emergència. També hi cap la possibilitat que les muralles exteriors tinguessin un doble servei, defensiu i per a tancar-hi bestiar.

Cal dir que cap d'aquest talaiots no ha estat mai excavat, per tant no tenim suficients elements de judici per establir cap tipus de conclusió prou se-

Alçada A-B
Es Pa de Nadal
Calicant III-88

riosa com per poder determinar un veredict exacte.

De totes maneres nosaltres creim que aquest tipus de monuments tenien una coberta feta de branques i pedres, per la qual cosa no tendrien elements sostenidors sòlids, com seria un dintell monolític o un passadís cobert per lloses i també els mancava la columna central. Aleshores tots aquests elements estaven formats per materials que a la llarga es fan malbé, com podrien esser troncs i branques.

Amb això no volem dir que aquests tipus de talaiots no es puguin trobar en el pla, però creim que són característics de pujols o d'altres muntanyes.

El meu agraïment personal a don Andreu Galmés, que com a propietari de Calicant ens va donar tota classe de facilitats per poder fer el present estudi.

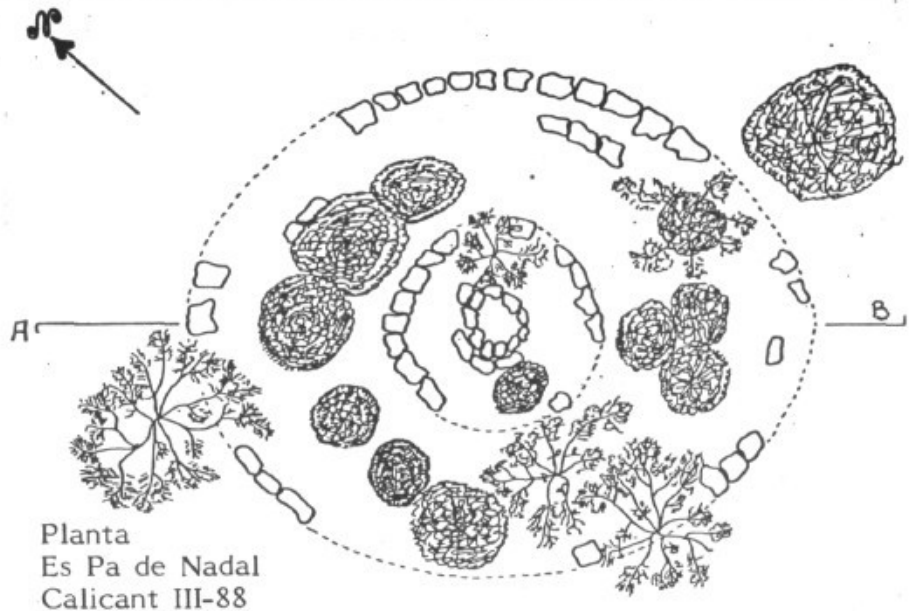
Bibliografies consultades:

* Los núcleos arqueológicos de Calvià. Víctor Guerrero Ayuso.

* Corpus de Toponímia de Mallorca, tom V. Josep Mascaró Passarius.

* La cultura Talaiòtica en Mallorca. Guillem Rosselló Bordoy.

Texte: **Alfred F. Arnau**
Fotografia: **Tomeu Vaquer**

Planta
Es Pa de Nadal
Calicant III-88

EXPOSICIÓ

El dia 27 de març es va inaugurar a Ca Ses Monges una exposició de fotografies dels jaciments arqueològics ubicats en el terme de Sant Llorenç i de les troballes que possiblement integrin el futur Museu Municipal.

L'acte va estar precedit d'una interessant conferència a càrrec de Josep Mascaró Passarius sobre diversos aspectes de l'arqueologia illenca, il·lustrada amb una bona col·lecció de diapositives.

Hi assistiren més de 70 persones, una bona part de les quals varen haver d'estar dretes per tal com la capella és massa petita per esser utilitzada com a sala de conferències i reunions.

S'espera que per les festes de Sant Llorenç se'n pugui muntar una altra amb els objectes originals, exposició que serviria de base per al futur Museu Arqueològic Municipal.

Josep Cortès

VORA EL "BIERGARTEN"
I DAVANT LA DESAPAREGUDA
DISCOTECA "ODYSSEY TROPICAL"

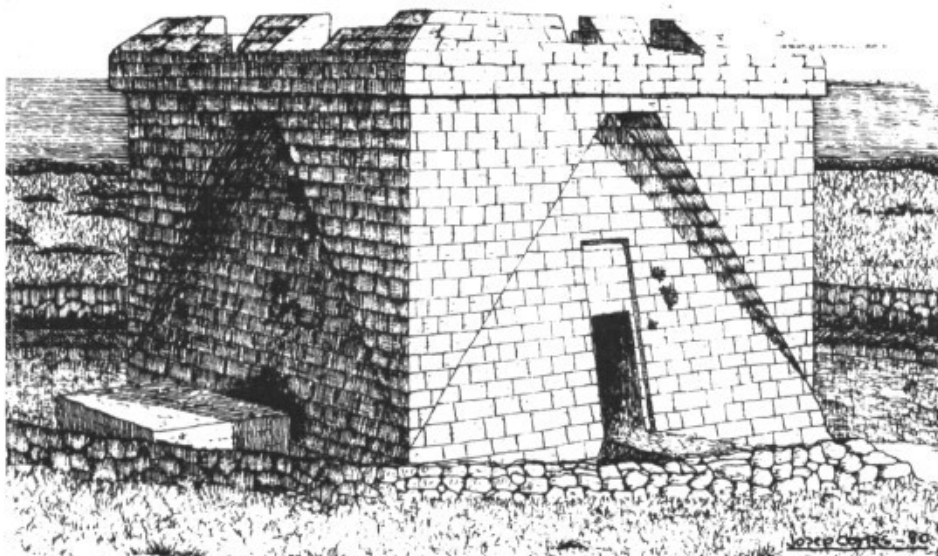
CALA MILLOR

4 BARS A 4 PISOS

D'AMBIENT FUTURISTA

LA SUPER-DISCO

QUE TOT CALA MILLOR ESPERAVA!

* El dia 30 de març, el Dimecres Sant, es va donar per acabada l'escola, que no tornarà obrir les portes fins al dia 11 d'abril.

* Durant aquest mes de març s'han acabat de senyalitzar els camps en el poliesportiu escolar. Des de l'Ajuntament s'assegura que enguany es començarà la segona fase.

Josep Cortès

* Els dies 9, 10, 16 i 17 de març la majoria dels mestres de Sant Llorenç s'adheriren a la vaga que diversos sindicats havien convocat a nivell estatal.

Més informació a la crònica de l'APA de la pàgina 3.

* De l'11 al 13 de març pares, alumnes i mestres de 4rt. i 5è. anaren de viatge a Barcelona, aprofitant una avantatjosa oferta que els havia fet "la Caixa".

Més informació a la pàgina 8.

* El dia 13 de març el nin Marc Cortès, de 5è., va recollir el premi de dibuix que el Cos de Bombers de Ciutat li va atorgar amb motiu de la seva festa anual.

* El dia 20 una partida no gaire nombrosa de pares, mestres i alumnes anaren d'excursió al Cap de Pinar, vora l'ermita de la Victòria, al Malpàs.

Tot va anar com una seda.

* El 21 de març la totalitat de mestres i alumnes de l'escola anaren a passar el dia a Sa Punta de n'Amer per tal de realitzar diverses activitats de caire ecològic i cultural: arrebegada d'escombraries, visita a la torre de defensa, amb una mica d'explicació sobre la seva història, recollida de llavors de sivina i de fulles de la flora autòctona, debat sobre "urbanització o conservació de la natura", etc.

La diada es va arrodonir amb una tanda de jocs i la visita al Safari i al Zoo infantil.

Les despeses del viatge, les bosses de plàstic per arrebregar les escombraries i les visites al Safari i al Zoo anaren a càrrec de l'Ajuntament.

L'ESCOLA CELEBRA L'ARRIBADA DE LA PRIMAVERA

Ahir, dilluns (21.3.88) tota l'escola de Sant Llorenç va anar a passar el dia a Sa Punta de n'Amer.

Una de les coses que férem va ser recollir els fems perquè no contaminassin la Natura. Ens vàrem repartir Sa Punta en zones, segons els cicles. A nosaltres, els del cicle mitjà, ens va tocar netejar la part central.

Després de la recollida dels fems i d'haver benenat seguirem el camí aprofitant l'observació de la vegetació. Quan arribàrem a dalt pujàrem a la torre i d'allà poguérem veure l'extensió de Sa Punta, les cales que l'enrevolten i parlàrem de la importància de conservar verge aquella zona, ja que ens proporciona aire més pur, aliments i habitatge per als animals, llenya per a l'home i algunes plantes medicinals.

Els nins de tercer sabem que l'Ajuntament de Sant Llorenç ho vol llogar per així conservar-ho tal com està i evitar que s'hi construeixin apartaments, xalets, hotels, etc. Nosaltres estam molt contents d'aquesta notícia.

Després d'haver dinat i jugat a la platja de Sa Coma visitàrem el "Safari" i el "Baby Zoo". Vèrem molts d'animals: mones que pujaven a l'autobús i nosaltres les dàvem plàtans, elefants, girafes, hipopòtams, rinoceronts, zebres, flamencs, estruços..

Ens ho passàrem molt bé. El temps ens va acompanyar i no hi va haver cap accidentat. Ens agradaria tornar repetir una experiència semblant en la que hi participassin tots els alumnes de l'escola.

Els nins de tercer donam les gràcies a l'Ajuntament per haver costejat aquesta diada.

Els alumnes de Tercer

El temps

Febrer

per XESC UMBERT

13° 8°	14° 4°	17° 3°
20° 3°	18° 9°	13° 5°
14° -15°	21° 4°	18° 6°
16° -05°	15° 10°	18° 0°
16° 4°	13° 2°	15° 7°
15° 10°	19° 15°	20° -03°
16° 2°	18° 4°	16° 9°
19° 2°	10° 4°	10° 0°
8° -03°	10° -27°	14° -15°
14° -25°		

EXPO CONSUM 88

II MOSTRA D'ORIENTACIÓ AL CONSUMIDOR
PALMA DE MALLORCA 22 ABRIL - 1 MAIG
RECINTE FERIAI DEL POLIGON DE LLEVANT

HACIA UN CONSUMIDOR BIEN INFORMADO

EXPOCONSUM'88 ofrece la oportunidad de conocer a fondo los productos que consume habitualmente. Sólo a través de la información podrá sacarles el mejor partido.
En EXPOCONSUM'88 aprenderá cuales son sus derechos como consumidor y como hacerlos valer.
Comerciantes, distribuidores y fabricantes son los primeros interesados en que nos convirtamos en consumidores bien informados. Si sabemos realmente lo que queremos y exigimos que sea cumplido por todos, elevaremos la calidad de los productos y de los servicios.

Del 22 de Abril al 1 de Mayo
Recinto ferial del Polígono de Levante
Horario: de 12 a 22 horas.

IFEBAL
Institución Ferial de Baleares

ARA FA 15 ANYS

- * El Club Card organitza el "I Concurs de Fresques".
- * La secció de música del Club Card munta una missa a base de cançons espirituals negres.
- * El Club Card organitza el "I Campionat de Truc per parelles".
- * Acaba la secció de "Punxades" de la revista, després de 13 mesos d'existència.

ARA FA 10 ANYS

- * Es presenta en el poble la "Unió de Pagesos".
- * Asfalten el pati de l'Escola Nova.
- * Mor sor Maria dels Innocents, que feia més de 50 anys que estava a Sant Llorenç.
- * El Club Card organitza "sa berena".
- * Es presenta la UGT a Sant Llorenç, de la mà de n'Ignasi Humbert.

ARA FA 5 ANYS

- * Entra en vigor l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, el primer en la nostra història.
- * Asfalten la plaça Nova.
- * L'Ajuntament publica un butlletí informatiu, aprofitant que s'atraquen les eleccions.

ARA FA 1 ANY

- * El G.O.B. entrega el "Premi Alzina" a Antoni Sansó, per la seva tasca en favor de la protecció de Sa Punta.
- * Assassinen el vigilant de nit de l'hotel Saïd, a Cala Millor.

Nota

A principis d'abril l'Ajuntament esquitxarà les voreres dels carrers de les foranes del poble.

El producte no és tòxic, però és convenient abstenir-se de collir herbes i de recollir les aigües de pluja del carrer.

La Comissió d'Agricultura

BOIRA

Poesia

Ja ha tornat a arribar la bruixa blanca
relliscant amb peresa sobre el riu;
enguany, porta miratges del que ens manca
i la promesa buida de l'Estiu.
S'enfila, nus a nus, per cada branca,
cobreix de solitud tot el que viu,
envaeix el paisatge i ens hi tanca
com un llibertador que se'n desdii.
Que ens doni temps el Temps, no hi ha espe
la nostra vida decebuda es cansa, /rança;
tots els dies són vidres entelats.
I el món, com adonant-se'n, se'ns endola,
i el nou desig cap al passat s'escola
degotant sobre imperis desolats.

Salvador Oliva

DESOLACIÓ

Tant el cos se'm desfà per les juntures
i l'ànima, fidel, el vol seguir,
que ja no queda enteniment en mi
ni pensaments, idees ni figures.
Trossos només de tanta trencadissa,
esmaperduts, em volten pel cervell.
I també a trossos se'm desfà la pell,
aspra i eixuta i rude com terrissa.
La llengua se m'encasta al paladar,
els fantasmes em criden a la dansa
i jo, batut, no faig sinó plorar.
I si busco punyal o daga o llança,
una mà solta em vé a aturar la mà:
tan desfeta també tinc l'esperança.

Narcís Comadira

De "A CONTRALLUM"

Estic cansat de pasturar bardisses
entre el renou confús de l'esquellada.
Estic cansat d'anar rera l'arada
saludant al meu pas cares submisses.
No tenen les nissagues estantisses
l'exclusiva del seny, ni és més honrada
l'espasa que la falç. A la vesprada
no valdran menys les obres que les misses.
No vinclem més l'esquena a la ruiha
d'un imperi marcit, ni a la rutina
de la fe inconscient dels nostres pares.
Cal que aixequem el front cap a l'aurora,
i amb noblesa, a sa llum renovadora,
comencem a podar les velles tares.

Pere Orpí

«Els principis de la Llei de Normalització Lingüística a les Illes Balears» per Bartomeu Colom i Pastor.

El llibre de Bartomeu Colom, «Els principis de la Llei de Normalització Lingüística a les Illes Balears», editat per l'Obra Cultural Balear, és el primer intent —força reeixit— d'analitzar el contingut de l'esmentada llei, aprovada solemnement —i gairebé entusiàsticament— per totes les forces polítiques de les Illes fa devers un any i mig.

Avui en dia, quan el sector públic ha adquirit tanta importància, la supervivència de les llengües depèn més que mai de les decisions polítiques. Al nostre cas, la Llei de Normalització Lingüística és l'expressió concreta d'aquesta decisió. Com diu l'autor, estam davant una llei d'objectius «que fixa fil per randa la política a seguir en matèria lingüística».

Aquesta voluntat política, però, no es pot concretar només fent una llei. Cal executar-la. I és en

aquest moment que el llibre de Bartomeu Colom esdevé molt útil i clarificador, per la minuciositat amb què analitza les conclusions que es deriven dels principis de la llei. La igualtat plena entre les dues llengües oficials, el fet que el català es consideri la llengua pròpia de la nostra comunitat, la responsabilitat que s'encomana als nostres governants, el dret dels ciutadans a triar la llengua oficial que volen emprar en les seves relacions amb l'Administració, la promoció de la nostra llengua a l'ensenyament, als mitjans de comunicació..., són principis que suposen unes accions concretes dels poders públics. Els hem d'exigir, si volem salvar la llengua, que les duem a terme fins a les darreres conseqüències. El llibre de Bartomeu Colom ens dona pautes de què podem exigir als nostres representants i suggereix quines decisions polítiques s'haurien de produir per a un correcte desplegament de la llei.

Es tracta, en definitiva, que la llei toqui de peus a terra. A més de l'aplicació correcta —i generosa— dels seus principis, fa falta

estendre la seva influència a tots els àmbits. És imprescindible que els Ajuntaments aprovin els seus respectius Reglaments de Normalització Lingüística per regular el seu paper de la tasca de recuperació lingüística, que les escoles explotin al màxim les possibilitats que es plantegen a la llei, que el nostre Govern assumeixi d'una vegada «la planificació, organització, coordinació i supervisió del procés de normalització de la llengua catalana», tal com mana la llei.

Els ciutadans, però, en tenim la darrera paraula. La lliure elecció lingüística —com diu Colom— «és un dels principis sobre el qual pivota la llei». No serviran de res totes les disquisicions si no exercim el nostre dret a viure totalment en la nostra llengua: a adreçar-nos a un desconegut sense canviar d'idioma, a tirar instàncies en català i que l'Administració ens hi respongui... Així omplirem de sentit els articles de la llei. Si no, es quedarà en una elucubració estèril.

Miquel Vives

VOLEM SALVAR SA CÀNOVA...

* Perquè els llocs de treball serien temporals, en cas que la constructora no portés els seus propis.

* Perquè els pobles que han creat un centre turístic han perdut la seva identitat, l'Ajuntament ha passat a ocupar-se quasi exclusivament del centre turístic.

* Perquè, qui ha de voler venir a estiuar a l'illa més encimentada del món?

* Perquè ens agrada anar-hi a l'estiu a fruit del sol i la mar.

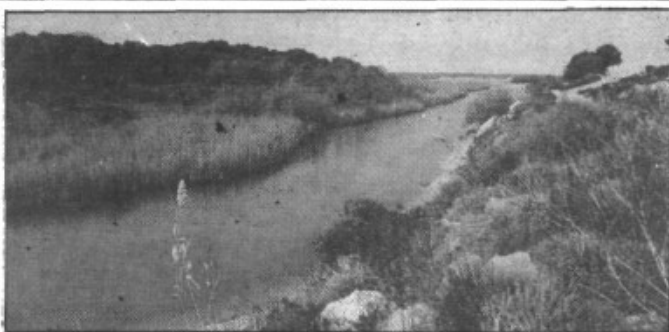
* Perquè som conscients que la nostra actitud serà un alè i un exemple per altres pobles sotmesos a les pressions dels especuladors.

* Perquè l'amor vers la nostra terra és la garantia per sobreviure com a poble.

* Perquè la terra (digau-los-ho, però, que ells encara no ho saben) no es compra ni es ven.

* Perquè suposa un acte de golafreria.

* Perquè la qualitat de vida d'un poble depèn d'altres coses que d'un munt d'apartaments.

* Perquè ens dignifica com a poble i com a persones estimar la nostra terra.

* Perquè no la volem vendre als especuladors estrangers que la destrossen per enriquir-se.

* Perquè és un respecte envers els avantpassats i una garantia de futur per als qui vendran.

* Perquè som conscients del procés natural que ha significat la formació de dunes i l'establiment de plantes endèmiques i úniques al món, i que poden servir per salvar vides.

* Perquè pardamunt de tot volem ser un poble lliure i solidari amb tota Mallorca.

G.O.B. - Artà

ESTATUT, PARLAMENT I AUTONOMIA

Shell diu que "la democràcia exigeix l'existència d'institucions que permetin al poble sobirà expressar la seva voluntat i participar, d'aquesta manera, en el procés de formació de la voluntat política". En conseqüència, dins una democràcia parlamentària com és la nostra, les institucions tenen la funció d'acollir els representants populars, als quals s'encomana la tasca de legislar. El nostre Parlament, per tant, és la suprema manifestació de la democràcia, en forma d'autonomia legislativa i com a cambra representativa.

Els avantatges de l'autonomia política se centren en una major participació popular en les tasques públiques, una aproximació de l'Administració al ciutadà, la recuperació de les nostres pròpies institucions històriques, adaptades a les circumstàncies i als temps, una certa quota d'autogovern que satisfaci bona part de les nostres aspiracions nacionalistes, un major i millor control de l'activitat i la despesa públiques i, sobretot, aquesta capacitat de legislar.

La nostra organització estatal, contemplada en el marc de la Constitució, concedeix a les Comunitats Autònomes, no només la capacitat administrativa, sinó l'autogovern, la qual cosa significa que aquestes poden prendre decisions polítiques, a més, i sobretot, de la capacitat de dictar normes jurídiques d'acord amb llurs Estatuts. I en el preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears es manifesta, en primer lloc, l'afirmació de la voluntat autonomista del poble de les Illes, de la institucionalització de l'autogovern i de la solidaritat entre els pobles que integren la comunitat insular, mitjançant l'aproximació i el respecte mutus.

Els principis fonamentals en què es recolza el nostre Estatut són, lògicament, els que inspira la Constitució Espanyola; però és important recordar que fou necessari un camí llarg i difícil per a redactar-ne el document bàsic, que s'aprovà finalment dia 7 de desembre del 1981, per a iniciar-ne els tràmits parlamentaris pertinents que havien de culminar dia 25 de febrer del 1983, data en què fou sancionat el text legal pel Rei.

Durant aquests cinc anys de vigència estatutària, s'ha pogut comprovar que la nostra capacitat per a legislar i governar és plena i total, que l'Estatut ens és un marc eficaç i vàlid, i que les reticències d'aquells que, exercint el seu dret lliurement, en votaren en contra, s'abstingueren o no en participa-

ren en l'aprovació per renúncia, eren fruit de temors injustificats.

Hem sabut fer testimoniatge de les nostres capacitats polítiques de la mateixa manera en què, en molts d'altres aspectes, hem demostrat d'altres valors que ens han situat com a capdavaners en relació amb la resta de les Comunitats espanyoles. En aquest sentit, és necessari recordar que l'anomenada "línia lenta" per a accedir a l'Autonomia, determinada per l'article 143 de la Constitució, al qual ens hem avollit, com a alternativa a la "línia ràpida" del 150, fou tot un encert, perquè ara podem accedir a una possible reforma de l'Estatut, mitjançant una revisió adequada d'aquest, per tal que el document pugui reparar les carències actuals d'una manera eficaç i positiva, a partir d'un examen minuciós i conscient dels errors en què poguem haver caigut, els desencerts en què hàgim pogut incórrer, i, sobretot, a partir de l'anàlisi de l'experiència d'aquests cinc anys.

És necessari tenir un coneixement exacte de les possibilitats reals, el sostre i les limitacions del nostre Estatut, amb el qual no és possible actualment, entre d'altres coses, l'acceptació de determinades competències transferides des de l'Administració Central a l'Autonòmica.

Quan es parla, per tant, de revisar l'Estatut, es fa sobre la base d'una necessitat legal, i no com a expressió d'una aspiració política -que també ho és- gratuïta. Aquests cinc anys són, doncs, una experiència gratificant i única. Constitueixen la primera passa d'un llarg camí que tot just hem començat; però, sobretot, són una fita històrica que hem tengut el privilegi de viure i protagonitzar.

Jeroni Albertí i Picornell
President del Parlament
de les Illes Balears.

**AUTOESCOLA
CARDASSAR**

major, 22

Prensa Forana

Fragment de l'Editorial d'"Es Saig", d'Algaida del març de 1988.

L'altre dia sentíem una discussió que mantenien dues persones referent a l'estat en què es troba el poble d'Algaida i a la feina que han realitzat els darrers Ajuntaments per tal de resoldre les necessitats i mancances que hi ha. Segons un dels qui conversaven, aquests Ajuntaments no han fet res de res, tot està pendent i en lloc d'anar endavant hem reculat. L'altre defensava la tesi contrària: tot està molt bé, s'ha fet molta feina i s'ha avançat molt...

Aquesta conversa em va fer pensar en el distint concepte que diferents persones tenen del que vol dir avançar i recular. Avanç i retrocés són conceptes relatius que potser hauríem de matisar; i podria servir-nos la imatge d'un rellotge. Quan un rellotge va bé i avança al ritme i velocitat que correspon, marca sempre l'hora exacta i "progressa" adequadament. Ara bé, que un rellotge retardi no vol dir que marqui les 12 i després les 11 i després les 10 i que camini al revés dels altres; el rellotge fa camí cap endavant, però no a la velocitat que toca; cada dia reula uns minuts en relació als que funcionen bé. El retard pot arribar a ser considerable; inclús pot produir-se una situació enganyosa i és que, quan s'ha endarrerit 12, 24, 36 hores, sembla que va en concordança, en sincronia amb els altres; però no ens enganyem, que el retard hi és.

Aquest exemple del rellotge, el podem aplicar al nostre poble? Pensam que sí. Els pobles tenen un ritme de progrés i de millora, van avançant en el camí que mena a solucionar unes necessitats que creixen dia a dia; si un poble queda endarrera i perd terreny en aquesta carrera, de cada vegada resulta més difícil recuperar el camí que ha cedit. I és evident que Algaida n'ha cedit massa, de terreny. No és la nostra intenció repartir culpes a ningú; com tampoc no negarem que s'han fet i es fan millores. Però és innegable que estan per solucionar necessitats elementals.

I el mal és que, si no es fa un esforç seriós i important per recuperar el temps perdut, el retard serà cada vegada més insuperable. Encara que a vegades -per allò del retard de 12, 24... hores- ens sembli que marcam l'hora correcta.

Col.laboració

IV TROBADA A SÓLLER D'ESCOLES MALLORQUINES

per Jaume Albertí

Dia 7 de maig, dissabte de Sa Fira, se celebrarà a Sóller la IV Trobada d'Escoles Mallorquines. Més de 60 escoles de la nostra illa protagonitzaran una jornada de treball i germanor entorn d'una lluita i un ideal: que el català i la nostra cultura estiguin presents a les escoles en totes les activitats instructives, comunicatives i educatives.

L'any 1984 es reuniren a Lluc les primeres nou escoles que iniciaren l'ensenyament en català: Mata de Jonc, Escola Teix, Escolania de Lluc, Rafal Vell, Campos, Gabriel Alzamora, Lloret, Montuiri i Deià. Aquesta primera Trobada fou una empena des de totes elles, des de la seu de l'Escolania de Lluc, i empena dels mestres de la C.E.N.C. (Comissió per a l'Ensenyament i Normalització del català), un col·lectiu que ha duit a terme una tasca constant fins avui.

Aquesta IV Trobada de maig vol insistir, una vegada més, que la labor no s'ha acabat, que només just acaba d'iniciar-se. No hem d'oblidar que si avui la llavor s'ha començat a escampar a seixanta escoles és degut principalment, i quasi exclusivament, a la labor anònima i sense dafallir d'uns professionals de l'ensenyament conscienciats, que des de les darreries del franquisme, passant per l'esdeveniment de la democràcia i la nostra autonomia, han hagut de substituir la manca d'iniciatives o les traves de les institucions.

Des de la Vall de Sóller, es vol llançar un missatge de cos, d'unió, de suma. Aquesta comarca ha aconseguit que set escoles damunt deu (Deià, Fossaret, Sant Vicenç de Paül, L'Horta, Ses Marjades, Es Puig i Port) treballin en la nostra llengua, una llengua que necessita ser totalment present entre els infants, puix el dia de demà seran ells els qui hauran de defensar i escampar la nostra mallorquinitat.

Des d'aquestes línies volem entusiasmar a tot mestre a sumar-se a la IV Trobada. Exposicions, actes, reivindicacions i bulles vos esperen; amb el desig que tots junts ens aníem a continuar o iniciar una labor que dona i/o donarà camí principal a la professió. La C.E.N.C. en serà guia i el Consell Insular i Ajuntaments de la comarca en seran suport.

DELS FONERS (V)

El mantell negre de la nit es retirà arrossegant amb ell Morfeu i tots els fets de la negrura per donar pas al naixement del nou dia, ple de Sol i esperança.

Davant nostre veïem una vall que pareixia la de Hèlico(*), tan garrida i hermosa era que no la puc descriure per por de no fer-li la justícia que li pertoca.

Sens dubte l'illa gran de les Gymnèsies era la casella d'un déu, o potser fos la casa de Io, filla de Dímac i amant de Júpiter, que fou transformada en vadella per Juno, o potser fos la de Leda, seduída per Júpiter sota forma de cigne o fou la d'Europa raptada pel mateix Júpiter sota la forma de bou.

Si hagués pogut li hagués fet un petó per declarar-me obertament el seu amant i dir: "És meva", posant-li una mà damunt, però on? A quin lloc? Doncs ella pareixia que em rebutjava i només volia ésser l'amant dels foners.

Vaig tractar d'imaginar com devia haver estat aquesta illa quan per primera vegada hi arribaren els homes. Les platges devien ésser plenes de sirenes que sota la blanca arena prenien el sol.

Els arbres donarien mil-i-un fruits dolços i saborosos i els ocells no deixarien mai de cantar. El clima devia ésser sempre trempat i el sol brillant i calent.

No és estrany que els grecs cantassin prodigis i alabances damunt les rocoses Gymnèsies.

Estava submergit dintre d'aquest hermós somni quan un fortíssim crit d'amenaça em va treure violentament d'ell, per tornar al moment actual, i era que caminant, caminant, havíem arribat davant la ciclopia murada d'un poblat, i els seus defensors intentaven retgirar-nos amb els seus forts crits. Però els cerbers ben aviat emmudiren, i el que havien estat amenaces tornaren súpliques, i les súpliques llaments, i els llaments silencis i el silenci ho inundà tot, i només els plors d'un infantó ho va rompre. Aturant per un moment tota una legió, i aquells legionaris de cara impenetrable, triomfadors en mil combats, des de Llevant a Ponent, homes que no canvien mai la seva expressió, homes que no saben de súpliques, homes que no saben de tristor, i que només entenen d'armes, vi, dones i victòries.

En aquell moment vaig veure una lleugera rialla i una expressió de sentiment i d'usura cap a aquell infant plorós i trist. Que mira sense saber on mira, que cerca sense saber el

què cerca, esperant que per un moment tot hagi estat un somni, i el despertar trobi al devora la cara alegre i plena de pau de la seva mare.

Però infantó, la teva mare dorm un somni etern, i el teu pare ha mort al combat, defensant cavostra com a brau guerrer que era.

Però no hakis por, perquè jo et faré el meu fill, t'ensenyaré moltes coses, sabràs d'armes i de lletres, d'amors i alegries i la riquesa mai no et mancarà, perquè el que és meu serà teu.

Vaig agafar aquell infant, que m'allargà els seus braços, veient en mi el seu salvador, o potser només un raig d'esperança. Però jo en aquell moment vaig agafar la forta responsabilitat de pare adoptiu.

Perquè tu, foneret, per jo sabràs de totes les meravelles de la teva terra, des de l'esquerpa serralada fins les arenoses platges, de les cabres als voltors, i jo et contaré els braus i forts guerres que foren els teus avantpassats i jo et juro que aprendràs a tirar amb fona com et correspon.

Perquè de tu, foneret, tornarà néixer un poble valent i noble, perquè tu, foneret, ets l'hereu dels déus i aquests déus et vigilaran, protegiran i vetllaran el teu somni. No hakis por, foneret, la teva vida està assegurada, i la ciutadania romana, amb tots els seus privilegis, ja és teva.

I ja veuràs com tornarà un dia on tornarà haver sirenes a les platges, nimfes ballant i cantant dins del mar, i tot serà pau damunt l'illa gran de les rocoses Gymnèsies, i tu, foneret, fill meu estimat, seràs el seu gran hereu.

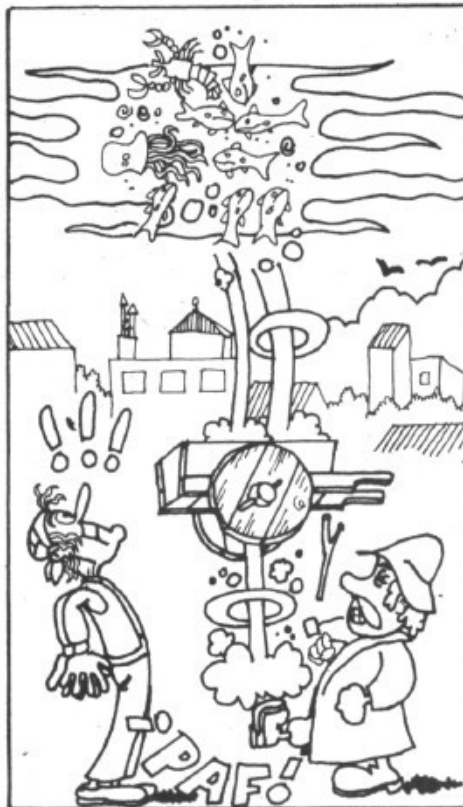
El minyó calla i amb uns ulls molt esglaiats, em mira de fit a fit.

Traducció lliure: **Alfred F. Arnau**

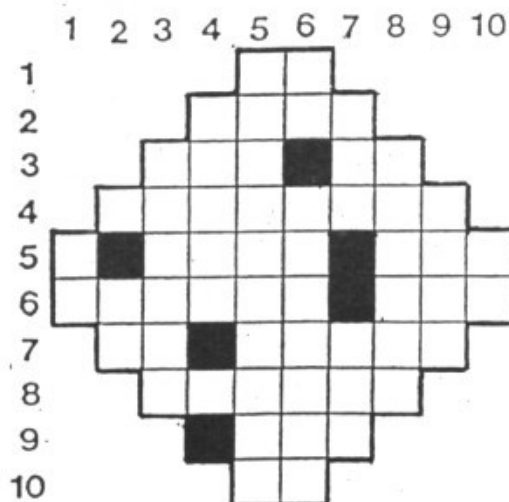
JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

MOTS ENCREUATS

cosa molt poc freqüent. 10.- Al rev. Nota musical.

HORITZONTALS.- 1.-Gos. 2.-Acció de calar les xarxes. 3.-Arrel. Nota musical. 4.-Tros de fusta amb què es rasen les mesures. 5.-Consonant. Terme infantivol, afectuós, per a designar la mare. Violenta irritació contra algú o alguna cosa. 6.-Crit de guerra, esp. dels moros en entrar en batalla. Clorur de sodi. 7.-Al rev. és la tercera persona del pretèrit perfet del verb dar. Fer una taca en alguna cosa. 8.-Posar en presència dues o més persones que fan afirmacions contràries per treure la veritat d'un fet. 9.-Tirada o llargària d'una peça de roba. 10.-Que gaudeix de bona salut. VERTICALS.- 1.-Símbol del radi. 2.-Consonant. Nota musical. 3.-Conjunt de rames. 4.-Títol donat als emperadors romans. Cent. 5.-Desgràcies que atanyen a la vegada un cert nombre de persones. 6.-Símbol de l'alumini. Servei de la cúria romana per a l'expedició de dispenses, beneficis, etc. 7.-El senyor respecte als criats. Que inspira una gran tendresa. 8.-Colorar amb els color de l'iris. 9.-Al rev.

SOPA DE LLETRES

E S S E N C I A E R T
S S A S T N D F S A L
M B P G X R S T C L D
A C D A R E Q A A O T
L E F V S S T O C C R
T G H E N S O P S S I
A I J L E E A T L E G
R K L L N O R R U N J
M R A R R O B S E M K
E S C A R P I R T A X
B L D E T S C O S R D
P E R F E C T G H J K
Y N Ç T G H J K L M N

DE MANERA QUE AQUEST
SUBJÈCTE NO HA SABUT
RESOLDRE SA SOPA !!!
IDÒ ARA TASSA I MÍTJA!

Apa! a cercar dins aquest embolic de lletres, paraules que comencinamb "ES".

FUGA DE VOCALS

D _ S D _ X _ T D _ C _ N R _ D _ R
Q _ _ D _ _ X _ _ M P L _ S _ S _ S _ V _ R _ R _ S :
_ S B L _ T _ L _ T _ R N _ P _ R G _ _ R _ S
_ _ S _ F _ R _ N _ , S _ G _ .

Maria Galmés

ENDEVINALLA

Un de llarguet,
dos de baixets,
un de menut i flac
i s'altre més gruixat.

Solucions

Desdixat de conador
que deixa amples ses voreres:
es blat li torna porqueres
i sa farina, sego.
ENDEVINALLA
Són els dits de la mà.

MOTS ENCREUATS
C A
C A L A
R E L M I
R A S A D O R A
M A M A I R A
A L A R I T S A L
A D T A C A R
A C A R A R
T I R
S A

SOPA DE LLETRES
E S S E N C I A E R
S S A S T N D F S A L
M B P G X R S T C L D
A C D A R E Q A A O T
L E F V S S T O C C R
T G H E N S O P S S I
A I J L E E A T L E G
R K L L N O R R U N J
M R A R R O B S E M K
E S C A R P I R T A X
B L D E T S C O S R D
P E R F E C T G H J K
Y N Ç T G H J K L M N

SEMINARIO, porter del Cardassar

Luís Ricardo Seminario Reaño va néixer a Barcelona ara fa vint-i-un anys. Per si algú no ho sabés, aquest valent porteret que cada diumenge veim guardar les nostres xarxes, no és altre que un dels fills d'aquell "ariete" internacional que va ser Juan Roberto Seminario (màxim goleador de la lliga espanyola amb el Saragossa). Sa mare també és peruana, i els seus germans són Alexandro (jugador del Balears), Juan Carlos i Gabriela. A hores de redactar aquestes línies, és el segon porter menys golejat de la Preferent. Té contracte només fins a la fi de temporada.

-Te va costar molt ambientar-te al C.D. Cardassar?

-No, que va: sense cap dubte, dins el C.D. Cardassar hi ha uns companys fabulosos, i amb gent així no és difícil -ni per a mi ni per a ningú- entrar en aquest club.

-Seguint amb aquest mateix tema, què destacaries del teu nou equip?

-Què destacaria? Primer: les bones relacions entre tots els jugadors i les d'aquests amb la directiva, que és una cosa molt grata i, segon, la lluita que hi ha entre tots per intentar aconseguir la finalitat del Cardassar: jugar la "lliguilla".

-Ton pare, podem dir que va ser una estrella del futbol. Fins a quin punt vos ha influït a n'Alexandre i a tu?

-En tot, pràcticament en tot. El futbol el tenim des de petits. Ho és tot per a nosaltres.

-Diuen que si no estàs en un club de més alta categoria, és perquè et fa pànic volar. Es ver això?

-No, que va. He estat en equips més alts (Manacor) però mira: dins el futbol, a part de saber i de jugar bé, cal tenir sort, i ja està. I jo no he tengut tota la sort que per a mi he merescut, però estic content en el Cardassar

i em sent fenomenal aquí.

-El teu defecte i la teva virtut davall la porteria?

-El defecte? No sé; potser l'estatura i el pès. I quant a la meva virtut tal vegada la meva agilitat, o els meus reflexos. Però repetesc, això és la gent que ho ha de dir, no jo.

-Al marge del futbol, què fas?

-Al marge del futbol? A la meva família els esports són un 70%. Em dedic al tennis, al squash, a la pesca submarina. I llevat de tot això, estudiï empresarials.

-Per acabar, quines són les teves aspiracions (anava a dir dins el Cardassar, però abans ja ho has dit) dins el futbol en general?

-Bé: amb el Cardassar, si se pot, pujar a Tercera. I referent a mi, jo no crec que hi hagi cap jugador de futbol que no vulgui pujar fins lo més alt possible, i jo som un d'ells. Vull arribar al màxim, al màxim que pugui arribar un jugador de futbol: fer-se professional.

Jaume Galmés
Foto: Llorenç Febrer

I ARA, A MÉS...

PIZZERIA

AMB UN AUTÈNTIC FORN DE LLENYA!

Carrer d'en Sureda, 1 * Tel. 570624
PORT DE MANACOR

LA PRIMAVERA

Potser és petjada escolar, per allò de la inexcusable redacció que cada any havíem de realitzar sota aquest títol. Potser és la deixa d'alguna cançó dels seixanta (quan la sang i el cervell anaven a tota). Potser és quelcom inconscient i, per tant, inescrutable. No ho sé.

Però cert és que, des de que vaig agafar el costum d'observar la natura (i ja fa temps d'això), la primavera no em deixa mai de sorprendre: la simfonia dels verds, la llum, les taques de colors vius que, a vegades, prenen forma d'irregulars catifes, el raucar dels grànols, les pollades de l'aviram...

Una explosió de vida que, a vegades, em fa dubtar sobre la transcendència de l'home i, també, de les accions de l'home sobre la mateixa natura.

És tal vegada l'home capaç de rompre els cercles vitals? Si la natura fou capaç d'engolir-se l'era dels mamuts -per exemple-, ¿no serà també capaç de superar l'era dels humans?

¿Tot això es pot considerar un plantejament racional o mostra un simple desig?

Hi ha que veure com funciona la maquineta del cervellet. Situat davant una fotografia

i en un temps determinat és capaç d'enrotllar-se en qüestions sense resposta.

La fotografia també representa una explosió de vida; o no? L'atmosfera, l'ambient que volta aquesta colla de llorencines -joves d'ahir- és ben primaveral. Sana disbauxa en un context extern (una estació de tren) i amb gent externa (Podria esser amb motiu d'una trobada de les filles de la Puríssima a Lluc?)

Se sent, es presumeix, una actitud personal oberta i desenfadada. Poden, tal vegada, els humans representar millor la primavera d'altra manera?

Guillem Pont